

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po 20 D 18—, za ino-
zemstvo D 20—, dostavljen na dom
D 19—, na izkaznice D 18—,
inšerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje štev. 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 273.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
številka 11.767.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov:

Tit. Knjižnica Rijeja
Ljubljana

Maribor, sobota 12. aprila 1924.

Leto: V. — Številka: 85.

Začarani krog reparacij.

(I-us.) Maribor, 11. aprila.

Reparacijsko vprašanje je eno naj-
važnejših vprašanj Evrope. Vse se vrti
okoli njega: mir, gospodarska sanacija,
političen razvoj na zapadu in v Srednji
Evropi, priznanje Rusije itd. Pravza-
prav je vprašanje reparacij t.j. odškod-
nine za obnovo opustošenega francoske-
ga in belgijskega ozemlja in za vojne
stroške antante, zgolj ena izmed spor-
nih točk med Nemčijo in njenimi vojni-
mi sovražniki. Spornih točk je več. To-
da ta točka sega najgloblje, ima vse-
skoz denarni značaj, in ne pozabimo, da
današnja družba sloni na denarju! Zato
je reparacijsko vprašanje težišče celo-
te nemške in francoske politike; Fran-
cija je bila namreč najbolj prizadeta in
je najgloblje zainteresirana na repara-
cijah. Že leta se nahajata obe državi v
ljutem političnogospodarskem boju za
svoto denarja, ki bi jih imela plačati
premagana Nemčija. Slednja se brani
takorekoč z vsemi štirimi, izrablja vsa
sredstva, da se kolikor le mogoče otrese
težkih davkov, ki segajo nemškemu go-
spodarstvu do korenin. Videli smo gi-
gantski boj v Porurju, ko so francoske
čete zasedle najbogatejše nemške pokra-
jine, ker Nemčija ni hotela plačevati
stroškov za obnovo opustošene francoske
zemlje. Videli smo začetek in konec pa-
sivnega odpora, ki je bil težka žrtev za
Nemčijo; videli smo katastrofalno pa-
danje nemške valute in druge pojave in
procese, ki so pričali o ogromnih izpre-
membah v ustroju nemškega gospodar-
stva.

Ker je izgledalo, da temu ne bo kraja
ne konca in ker so eksperimenti z nem-
škimi gospodarstvom uplivali slabo tudi
na svetovno gospodarstvo, se je pred
meseci sestala komisija strokovnjakov,
v katero so stopili tudi ameriški izve-
denci. Komisija je imela nalogo, določiti
plačilno zmoglost Nemčije in način, ka-
ko naj Nemčija plačuje svoje obvezno-
sti, da ne bo propadala sama in da bodo
tudi njeni upniki dobili vsaj minimum
tega, kar jim gre po mirovni pogodbi.

Poročilo komisije strokovnjakov je
bilo predvčerajšnjim objavljeno in ga
je vse svetovno politično časopisje spre-
jelo z ogromnim interesom, ki že sam na
sebi kaže, kako važna je rešitev repara-
cijskega vprašanja. Glavno, kar si je
treba zapomniti iz tega dolgega poročila,
so sledeči sklepi: Nemčiji naj se do-
voli 4-leten moratorij. Toda le v delnem
smislu; tudi tekom teh 4 let ima Nemčija
plačevati: a) stroške za okupacijsko
vojsko in komisijo, b) odškodnino nem-
ški industriji za naravne dobave v zne-
sku 1 milijarde zlatih mark. Nemčija
pa ima pravico, da razpiše mednarodno
posojilo v svrhu kritja teh stroškov, v
kolikor ne bodo kriti z dohodki iz želez-
nic. Po 1. 1928 bi Nemčija plačevala 2 in
pol milijardi zlatih mark na leto. Glavni
vir, iz katerih bi dobivala ta denar,
bi bile železnice, hipoteke in dohodki iz
carine in monopolov. Za eksploatacijo
železnic bi se ustanovil poseben konzor-
cij, ki bi veljal 50 let in v katerem bi bi-
la udeležena polovica Nemcev, polovica
pa upnikov. Vrh tega je še cela vrsta
drugih določb, zlasti glede ureditve
nemške valute itd.

Poročilo ekspertov je popolnoma na-
rodnogospodarsko in se upira na obsto-
ječe pogodbe in dejstva, ki se dajo ugo-

Opozicija še vedno čaka na skupščinske seje.

Definitivni sklep, da seje pred Velikonočjo ne bo. — Koalicijska vlada si je
zasigurala volilni mandat.

BEOGRAD, 11. aprila. Danes dopol-
dne so se zopet sestali voditelji opozici-
jonalnih skupin, da pretresajo možnosti
in posledice včerajšnje resolucije, kate-
ra je bila izročena tudi kralju. V opo-
zijskih krogih se zmenja, da mora
vlada ali sklicati skupščino ali pa po-
dati demisijsko. V vladnih krogih pa za-
trjujejo, da je tako naziranje popolno-
ma napačno.

Danes ob 11. uri je vodja zemlja-
radnikov g. Lazić v imenu opozicije šel
k podpredsedniku skupščine g. Dragovi-
ću in ga vprašal, ali bo sklical skup-
ščinsko sejo, ker bi poslanci zemljorad-
niške stranke v negativnem slučaju od-
potovali domov. G. Dragović ni mogel
dati g. Laziću druge izjave, nego da je
skupščinski predsednik baš v tej zadevi
pri min. predsedniku. Krog poldneva se
je vrnil g. Jovanović v skupščino in g.
Lazić ga je obiskal, da dobi pojasnilo.
G. Jovanović je izjavil, da se seje skup-
ščine pred Veliko nočjo ne bodo sklica-
le in da bodo poslanski klubi še tekom
dneva dobili tozadevno obvestilo. Skup-
ščinski predsednik je izjavil, da bi pi-

smeno sklicanje seje itak moralo zavzeti
več dni, nakar pa pričinja katoliški ve-
liki teden, v katerem se ne morejo vr-
šiti skupščinske seje. Ni še znano, ali
bo opozicija vzela to izjavo enostavno
na znanje ali bo storila še kake druge
korake.

BEOGRAD, 11. aprila. (Izv.) K poli-
tični situaciji se danes zadržuje v vlad-
nih krogih, da seja narodne skupščine
ne bo sklicana pred 15. majem. Volilni
mandat si je vlada že zasigurala. Če se
g. Pašiću do 15. maja ne bo posrečilo
spraviti skupaj primerne delovne veči-
ne, bo narodna skupščina razrešena ter
razpisane nove volitve.

BEOGRAD, 11. aprila. (Izv.) Prvočni
načrt vlade glede zaključitve rednega
zasedanja narodne skupščine s kralje-
vim ukazom, s čemur bi bila omogočena
Pašić-Pribičevićeva vlada do novega za-
sedanja, ki bi pričelo 22. oktobra, je
propadel. Krona želi, da se kriza čim-
prej reši in bi ji bilo vsako zavlačeva-
nje neljubo.

Krčeviti demantiji dr. Korošca.

Na pritisk blokašev, pri katerih je izgubil zaupanje.

BEOGRAD, 11. apr. »Vreme« objav-
lja izjavo dr. Korošca, da so vesti za-
briških listov o predmetu avdijske dr.
Korošca pri kralju izmišljene. Korošec
trdi, da o avdijski pri kralju sploh ni
dal nikakih pojasnil, da novinarji niso
mogli od nobene strani ničesar izvedeti.
V dobro pončenih krogih pa potrjujejo
nasprotno in sicer, da so poročila za-
briških listov v objavljenih informa-
cijah resnična. (Saj je značilno, da so
ravno tudi blokaški listi prvi prinesli
te vesti! Op. ur.)

BEOGRAD, 11. aprila. (Izv.) Kljub
vsemu zanikanju se vzdržujejo vesti o
zbranem materialu o Radićevem delo-
vanju v inozemstvu, zlasti pa o pobotni-

cah o denarnih vsotah, ki jih je preje-
mal za svojo propagando iz tujih držav.
Ta material je dr. Korošec res tudi sam
pregledal, četudi se to ni zgodilo o prili-
ki avdijske na dvoru, kakor je sam po-
ročal na konferenci opozicijskega
bloka. Na zahtevo svojih blokaških to-
varišev je to sicer javno dementiral,
vendar pa je bil njegov dementi zelo vo-
den in že v prvem hipu popolnoma pro-
zoren. Da zabriše porazni utis teh vesti,
je danes podal nekoliko odločnejši de-
menti. Stori pa je to le na pritisk bloka-
šev in zlasti za to, da zopet nekoliko ut-
rdi svoje stališče v opozicijskem
bloku, ki je izgubil do dr. Korošca izza
njegovih zabriških pogajanj z radikali
vsako zaupanje.

Radićevci v pričakovanju novih povelj svojega generala.

Kurir dr. Lorković na polu od Radića v Beograd.

ZAGREB, 11. aprila. (Izv.) Včeraj se
je vrnil iz Dunaja predsednik hrvatske
Zajednice dr. Lorković, ki se je, kakor
znano, pogajal z Radićem glede federa-
cije med Zajednico in HRSS. Z večer-
nim vlakom je odpotoval v Beograd, da
sporoči radićevskim poslancem, važne

instrukcije g. Radića, nanašajoče se na
nadaljno taktiko Radićevcev. V radićev-
skih krogih prevladuje prepričanje, da
Radić ne bo zahteval povratka k absti-
nenčni politiki, ki se jim zdi nemogoča
in izključena.

toviti; tendenca je bila: zadovoljiti in-
terese upnikov in dolžnikov. Ker pa je
vprašanje skrajno zapleteno in hkrati
visoko politično, obstoji že co ipso ne-
varnost, da ne bodo zadovoljni ne upni-
ki ne dolžniki. S političnega vidika vzeto
je bilo postopanje ekspertov tako, da se
niso hoteli zameriti ne Francozom ne
Angležem, da pa so hoteli tudi Neme-
cem pokazati dobro voljo in uvidevnost.

Dvomljivo je, da bi poročilo strokov-
njakov značilo že rešitev reparacijske-
ga problema, tem manj, ker ni za niko-
gar obvezno in je le dano v diskusijo.
Sedaj ga bodo prizadete vlade proučeva-

le in po dolgem proučevanju utegne pri-
ti do kake konference, ki se bo bavila z
rezultati proučevanja. Ker gre za denar
— in denar je alfa in omega vsega — bo-
do skušali upniki kar največ dobiti,
dolžniki pa izsiliti kar največ popusta.

Trenutek, v katerem se je reparacij-
sko vprašanje pomaknilo v novo fazo, ni
baš ugoden. V Franciji se bližajo volit-
ve, v Nemčiji tudi. V volitvah bo šlo
takisto za reparacije: v Nemčiji se bodo
nemara ojačili tisti, ki nočejo plačevati,
v Franciji pa obratno? Kdo ve! Gotovo
je, da bo treba še dolgo tavati v zača-
ranem krogu reparacij.

Katastrofalne poplave v južnih krajih.

Šabac od treh strani obdan od voda. —
Kolodvor pod vodo. — Istotako polovica
Obrenoveca.

BEOGRAD, 11. aprila. (Izv.) Kljub
temu, da reke v svojih gornjih tokih ni-
so posebno narasle, naraščata Sava in
Donava v okolici Beograda neprestano.
Iz raznih krajev poročajo o novih po-
plavah. Danes zjutraj je voda poplavela
samo pri Šabcu nadaljnjih 50.000 ha. Me-
sto je od treh strani popolnoma obdano
z jezerom. Železniška postaja bo še do ve-
čera izginila pod vodo. V Obrenovcu je
voda narasla do sredine mesta, tako da
je polovica mesta popolnoma pod vodo.

BEOGRAD, 11. aprila. Od včeraj je
voda pri Beogradu narasla samo še za
10 cm. Nadaljnega naraščanja ni priča-
kati. Iz Bosanske Gradiške poročajo, da
je tam dež ponehal in da smatrajo po-
vodenjsko nevarnost za odstranjeno.

Triumfalni prihod Mussolinija v Rim.

Slavnostni obhod v Rimu. — Mussolini-
jev nagovor med frenetičnim vzklika-
njem naroda.

RIM, 10. aprila. (Izv.) Danes ob 4. uri
zjutraj je dospel Mussolini v Rim. Ob
6. uri zvečer se je vršil velik slavnostni
obhod ljudstva, ki se je poklonilo Mu-
ssoliniju, zmagovalcu v volitvah pred
Palazzo Chigi. 12 letalcev je zajedno
krožilo nad mestom. Na balkonu se je
pokazal Mussolini in govoril frenetično
navdušeni množici.

RIM, 10. aprila. (Stefani). Zveze nek-
danjih fašistovskih predbojevnikov so
priredile povodni volilne zmage velike
slavnosti na čast Mussoliniju. Župan Ri-
ma je v imenu celega mesta pozdravil
Mussolinija kot rešitelja Italije in na-
znanil, da bo 21. tm. na Kapitolu Musso-
liniju slovesno podeljena meščanska
pravica Rima. Govoril je tudi Mussoli-
ni, ki se je zahvalil za izkazane časti in
obljubil, da bo ostal Rimu udan sin. —
Omenil je poklone, ki so mu jih prire-
jala različna italijanska mesta na poto-
vanjih, iz katerih je spoznal popolno so-
glasje ljudstva z njegovim delom. Kon-
čal je z besedami: Iz volilnih skrinjic
vstaja zapovedujoč ukaz. Vsi morajo pri-
znati izvršena dejstva, ker se ne dajo
preklicati. Fašizem mora podeliti Italiji
5 let miru in dela. Čim večja je zmaga,
tem večje so dolžnosti dela, discipline in
nacionalnega edinstva. Množica je z
navdušenjem sprejela te besede ter vz-
klikala kralju in Mussoliniju.

FRANCOSKO - RUMUNSKA ALIJANSA.

LONDON, 11. aprila. »Daily Mail«
javlja iz Pariza, da je povodom bivanja
rumunskega kraljevskega para v Pari-
zu bila sklenjena med Francijo in Ru-
munijo obrambna zveza kakor svoj čas
med Francijo in Českoslovaško.

Borzä.

Curih. 11. aprila (Sklepni tečaji.)
Pariz 33.50; Beograd 7.10; London
24.68; Praga 16.90; Italija 25.05; New-
York 570; Sofija 4.15; Bukarešta 3.

Zagreb. 11. aprila. (Sklepni tečaji.)
Pariz 456.50—481.50; Svica 14.145 do
14.245; London 349.50—352.50; Dunaj
0.1130—0.1150; Praga 239.30—241.30;
Italija 3.30—359.30; New-York 80.40
do 81.40.

Politične vesti.

* **Ponudba.** Zadnji »Slov. Gospodar« je zopet povzpel do trditve, da naš list plačujejo demokratske banke in da prispeva za vzdrževanje celo Pašić iz vladne kase. Gospodje klerikale, mudi se vam dobra prilika: vse zneske, ki smo jih doslej dobili kot podporo od demokratskih bank in od Pašića, se zavzemamo vplačati v volilni fond klerikalne stranke, če javnosti vsaj napol verjetno dokažete, da smo take podpore kadaj sprejeli. Čim več bote dokazali, tem več dobite. Na delo!

* **Konferenca opozicijskih klubov** se je vršila 10. tm. dopoldne v prostorih Davidovičevega kluba. Prisostvovalo je 63 Radičevcev, 33 Davidovičevcev, 24 klerikalcev, 18 muslimanov, 11 zemljoradnikov in 8 Nemcev, skupaj 157 poslancev. Sklenili so oster protest proti temu, da se ne skliče narodna skupščina in ne verifikirajo mandati Radičevcev ter proti temu, da se drži še naprej vlada, ki nima večine. To postopanje umičuje ugled države, vodi na revolucionarni pot in pomeni odkrito kršenje ustave. Opozicija odklanja vsakršno odgovornost za posledice, ki bodo iz tega nastale za razvoj našega narodnega življenja.

* **Klerikalne priprave za volitve.** Klerikale v mariborski oblasti sklicujejo za 9. in 10. avg. dekliški dan, za 23. in 24. avg. 41. pa fantovski dan. Pravijo, da hočejo prenoviti mladino v verskem duhu. Prav in lepo, če bo res. Samo da se nam zdi, da bo to prerodenje bolj dišalo po — volitvah, pri katerih bi naj njihova nabujkana mladina zopet igrala glavno vlogo kakor lani.

* **Bunjevci se združijo z Radičem.** Med vodstvom stranke Bunjevcev in Šokceev in hrvatsko republikansko kmetiško stranko so se začela pogajanja. Cilj teh pogajanj je vstop Bunjevcev v Radičev stranko. Dosežen je bil sporazum in 4 delegati Bunjevcev bodo obiskali g. Radiča na Dunaju, da se bodo posvetovali z njim glede skupnega nastopa.

* **Proti makedonskemu.** Iz Sofije poročajo, da je bolgarska vlada prepovedal izdajanje listov organizacij makedonskega naroda.

* **Incident z Rumunijo.** Rumunska vlada je objavila, da bo raziskala ropanje in maslino, ki so jih vršili rumunski vojniki pri izpraznitvi Modoša in Pardanja. V Beogradu se pričakuje, da bo vlada izvedla to raziskovanje zelo energično, ker je Rumunska zavzela v zadnjem času proti nam čisto sovražno stališče.

* **Oprostilna razsodba v Sofiji.** Dne 9. tm. je višje državno sodišče izreklo sodbo v procesu proti članom stranke Stamboljskega, ki pripadajo organizaciji »Orožje«. Vsi obtoženi so bili oproščeni in takoj puščeni na svobodo. Oprostilna razsodba je presenetila obtožence same. Državni pravdnik je vložil pletnostno pritožbo.

* **Rumunska je zaprla mejo proti Češkoslovski.** Po vestih »Tribune« je rumunska vlada zaradi zmag komanistov v Karpatski Rusiji zavrnila obmejno promet na karpatski meji, boječ se, da ne pridejo v deželo komunistični agitatorji. Vseled te zabrane je obmejno prebivalstvo na rumunski meji zelo ogorčeno. Listi zahteva, da češkoslovska vlada v Bukarešti podvzame korake, da se ta prepoved takoj ukine.

* **Rusija se zaradi Besarabije ne bo vojskovala.** V petrogradskem sovjetu je imel Zinovjev govor, v katerem je kategorično demantiral, da bi Rusija šla v vojno z Rumunijo radi Besarabije. Rusija simpatizira z rumunskim kmetom in noče preliti krvi radi dežele, ki jo bo mogla Rumunija držati itak samo kratak čas, ker ne bo mogla nikdar asimilirati Besarabije.

* **Upor proti sovjetskimi oblastim v Turkestanu.** Po vestih iz Moskve je v Turkestanu pričel upor zoper sovjetsko vlado. Vojska upornikov šteje okrog 200 tisoč mož, med njimi čez 2000 carističnih častnikov. Uporniki so že zavzeli del Turkestana in sicer provinco Fergana. Sovjetska vlada v maglici zbira ojačanja iz zapadne Sibirijske. Druge vesti pravijo, da so se uprli separatisti, ki hočejo, da se odcepi Turkestan od sovjetske Rusije.

* **Razmerje v novem italijanskem parlamentu.** Nova zbornica bo obsegala 375 poslancev vladne stranke, 40 popularecev, 17 liberalnih demokratov, 12 poslancev konstitucionalne opozicije, 11 demokratecev, 7 republikancev, 4 poslance nacionalne manjšine, 3 poslance kmetiške stranke, 2 sardista, 25 socialnih demokratov, 22 maksimalističnih socialistov in 17 komunistov.

* **Manifest bivšega grškega kralja.** Grški kralj Jurij, ki biva v Brasovi na Erdeljskem, je izdal manifest na grški narod, v katerem pravi, da ga je manjšina, ki se oklepa neke vojaške stranke, prisilila, da je moral oditi. V manifestu naglašajo, da se ni in se tudi ne bo odrekel pravicam na grški prestol, ter poziva narod, da se naj zadrži mirno in zapuščajo v Boga naj čuva tradicijo, katerim je ostal grški narod zvest do svojega osvobodjenja in vse do današnjega dneva. Upa, da bo znova prišel v Grčijo po volji grškega naroda.

* **Macdonald poide v Pariz.** »Times« pavi, da namerava angleški premier g. Macdonald za velikonočne praznike odpotovati za nekaj dni v Pariz in priti v stik s Poincarejem. Službeno vest še ni potrjena.

JDS.

Javni shod JDS se vrši v nedeljo v okolici Rog. Slatine.

Zaupni sestanek JDS v Krčevini pri Mariboru se ne vrši v soboto 12. tm. ampak v soboto 26. tm. ob pol 8. uri zvečer pri Krambergerju. Na sestanek pride tudi demokratski pevski kvartet.

Dnevna kronika.

— **Zmeda za zmedo.** Samoradikalna vlada je s svojim zloglasnim zakonom »takšama« povzročila toliko zmed, da niti strokovnjaki več ne vedo, kaj je pravilno in kaj ni. Čim dalje je zakon v veljavi, tem več »kozlov« pride na dan. Tako je med drugim popolnoma nejasno, kdo ima pravico podeljevanja obrtnih pravic. Čl. 17 podeljuje to pravico županjski, odnosno pokrajinski oblasti, ministrstvo za notranje zadeve pa okrajnim glavarstvom. Ker je nemogoče, da bi bili v eni zadevi pristojni v isti instanci dve oblasti, je zopet potrebna nova medura. Konec zmed bo še le takrat, ko se bodo vsi zakoni za celo državo izenačili.

— **Inspekcija kmetijskih institutov v Sloveniji.** Včeraj sta dopotovala v Slovenijo šef kabineta ministrstva za poljedelstvo Stojan Spadijer in tajnik Dušan Pufnikovič, da v smislu odredbe ministra za poljedelstvo pregledata delovanje vseh kmetijskih institucij v Sloveniji.

— **Zlet jugoslovenskih gasilcev** se vrši 2., 3. in 4. maja v Šoštanju. Ministrstvo saobračaja je dovolilo polovično vožnjo udeležencem.

— **Nesreča pri gradnji železnice na Pragerskem.** Pri gradnji železnice na Pragerskem zaposleni ruski begunci Aleksander Magijenski je padel pri delu z železniškega voza ter si prebil lobanjo. Težko poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnico.

— **»Schwäbischer Kulturbund« v Novem Sadu se razpusti.** V seji min. sveta dne 10. tm. je na predlog notranjega ministra bil odobren razpust organizacije »Schwäbischer Kulturbund« v Novem Sadu, ker njeno delovanje ni v skladu z državnimi interesi.

— **Za razširjenje zagrebskega kolodvora** je min. svet v seji 20. tm. odobril kredit v znesku 1 milijon dinarjev.

— **Obnova proge Zagreb-Beograd.** V seji min. sveta 10. tm. je minister saobračaja dr. Popović poročal o slabem stanju tračnic in železniških pragov na progi Beograd-Zagreb ter predložil načrt za obnovo, ki se začne izvrševati še letos.

— **Začetek pogajanj o jadranski tarifi.** V ekonomskih pogajanjih z Italijo se razpravlja o jadranski tarifi. Dela se na to, da bo v vseh jadranskih lukah upostavljena ista tarifa. Tendence pogajanj je ta, da se izdela načrt tarife,

ki je sličen italijansko-avstrijskemu sporazumu, ki je bil v tem vprašanju dosežen nedavno med Italijo in Avstrijo. Posvetovanja o tem še niso končala.

— **Povodeniska katastrofa v južnih delih države.** Kakor minulo jesen Slovenijo, je sedaj hudo prizadela povodenj južnejše kraje naše države. Sava in Donava neprestano naraščata. Vsi kraji ob obeh so poplavljeni. Predmetja Obrenovca so popolnoma pod vodo. Kralj se je včeraj odpeljal v Obrenovce ter si na licu mesta ogledal ogromno škodo, ki jo je povzročila povodenj. Min. svet je pooblastil min. za poljedelstvo, da izda prizadetim takoj primerno denarno podporo za prvo silo.

— **Karel Havliček Borovský obsojen.** Karel Havliček Borovský je znani češki žurnalist in prepoveditelj. Napisal je mnogo zbadljivih epigramov, ki so srečno prebili bachovski absolutizem, preživeli Avstrijo in ušli republiki. Pri nas je znan njegov »Krst sv. Vladimira«, kjer se norčuje iz cesarskega absolutizma in klerikalizma. Zaradi te pesnitve je Havliček, ki je že dolga desetletja pod zemljo, prišel pred sodišče češke republike, dasi je bil eden največjih bojevnikov za svobodo. Kako se je to zgodilo? S Havličkovim slučajem se je minule dni bavilo najvišje sodišče v Brnu, 20-letna učiteljica Kovařikova v Lhotě Ostrožske je bila obtožena zaradi zločina motenja vere in prestopka žalitve rimskokatoliške cerkve. Kovařikova je nadomestovala nekega obolelega tovariša v četrtem razredu deške šole. Tu so čitali tudi nekatere Havličkove epigrame v šolskem berilu. Mlada, neizkušena učiteljica je menila, da sme šolarjem povedati kaj več o Havličku. Nič hudega sluteč jim je prebrala nekoliko verzov iz »Krstu sv. Vladimira«. Vse je bilo prav, toda z njeno razlago ni bil zadovoljen neki fant, ki bo v bodoče prav gotovo škof ali pa policijski komisar. Ta je celo več pripovedoval doma in klerikalni roditelji so mlado učiteljico ovadili državnemu pravdniku. Ta jo je obtožil, dasi ni storila ničesar drugega nego prebrala nekaj Havličkovih verzov — onih namreč, ki niso v šolski čitanki. Sodišče jo je oprostil zločina motenja vere, pač pa jo je zaradi žalitve katoliške cerkve obsodilo na 14 dni pogojnega zapor. Najvišje sodišče je obsodbo potrdilo.

— **Hugo Stinnes umrl.** Znan nemški in svetovni kapitalist Hugo Stinnes je v četrtek zvečer umrl v Westensanatoriju v Berlinu. Obol je pred par dnevi na akutnem vnetju želčnega mehurja. Operacija ni pomagala ter je podlegel nastalim komplikacijam. Bil je do zadnjega trenutka pri polni zavesti. Rojen 1870 v Mühlheimu ob Rennu, je po dovršeni gimnaziji stopil v službo kot rudar in opravljal vsa najtežja rudarska dela. Še le po večletni službi kot rudar je dovršil rudarsko akademijo in se s svojo žilavostjo povzpel do najodličnejšega finančnika naše dobe. Njegova smrt pomeni za nemško gospodarstvo veliko izgubo, za nemško politiko pa morda znatno olajšanje.

— **Proslava 1. maja na Španskem dovoljena.** Iz Madrida poročajo: Direktorij je dovolil za 1. maj delavske manifestacije.

— **Avtomobilske nezgode lorda Curzona.** Bivši angleški minister zunanjih zadev lord Curzon ima kot avtomobilist veliko smolo. Lansko leto je imel konflikt s policijo zaradi svojega šoferja, ki je vozil s pretirano brzino. Ta konflikt mu je povzročil velikanske sitnosti. Zdaj pa se je po najnovejših londonskih vesteh zgodila ista neprilika lordu samemu. Tokrat se ni mogel izmuzniti in policija mu je za polovico leta odvzela pravico vožnje. Naravno je, da se je lord Curzon vsled tega incidenta temperamentno pritožil v tisku.

— **Topniški ogenj proti ledu.** Armade Rusije, Finske, Estonske, Letiške so sklenile neobičajno zvezo. Začele so najogorčenejšo borbo proti skupnemu sovražniku — ledu. Vojaki teh držav imajo nalogo, da odstranjujejo nevarnost poplave, ki je zapretila tem deželam. Topničarji bombardirajo zaledenele reke, pešci pa s čolni rešujejo ogroženo prebivalstvo. Tretjina mesta Kovno je pod vodo. Ogroženi sta tudi mesti Riga in Dorpat. Tudi Moskva in Petrograd pri-

čakujeta poplavo kot posledico najhujše zime v zadnjih 25. letih.

— **Novo zvezdo so odkrili.** Iz Milana poročajo, da je dne 7. tm. začel tam s svojim delom kongres astronomov. Na čuden slučaj so dan popreje po milanskem observatoriju odkrili novo zvezdo druge velikosti. Ker se je to pripetilo baš na dan italijanskih volitev, so novo zvezdo imenovali — »Mussolini«.

— **Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid.** To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatska, 2736

Celjske vesti.

Celjsko mestno gledališče. V petek, dne 11. tm. se vprizori Schillerjeva drama »Kovarnstvo in ljubezen« za abonma A. Nabavilo so se nove dekoracije, kostumi iz Nar. gledališča v Zagrebu. Sodeluje celjski orkester. V torek 15. tm. gostuje ljubljansko dramsko gledališče s komedijo »Favne« za ab. A. Na Veliko nočni pondeljek se na splošno željo občinstva vprizori osmič opereta »Mamzel-le Nitouche« izven.

Občni zbor Zadružne zveze v Celju se vrši v nedeljo, dne 13. tm. ob 9. uri dop. v dvorani Mestne hranilnice. Dnevni red: poročilo načelstva in nadzorstva za upravno leto 1923.

Mestni magistral celjski razglasa: Ker mnogo strank občinskih doklad za prvo četrtletje 1924 ni plačalo, se objavlja, da mestna občina za podlagi občin, proračuna, odobrenega z odlokom velikega župana, pobira za tekoče leto naslednje obč. doklade odnosno pristojbine: od najemnine ozir. najemninske vrednosti 10 odst. najemninski vinar, 15 odst. vodni vinar, 4 odst. kanalsko pristojbino od najemnin, ki znašajo več kot 25 D na leto. Te naklade so uplačljive v štirih obrokih in sicer 1. jan., 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra vsakokrat s četrtino predpisanih zneskov. Ako se ne plačajo tekom 14 dni po poteku navedenih rokov, se iztirjajo s politično eksekucijo, do tja pa se zaračunajo 6 odstotne zamudne obresti.

Kretanje nalezljivih bolezni v Celju. Od prejšnjega meseca je ostalo v oskrbi: 3 škrlatice. Meseca marca je na novo obolelo: na škrlatici 3, šenju 1, ugrizjenih je bilo od steklih psov in mačk 6 oseb. Umrli so: na šenju 1, ozdravelo je na škrlatici 3 osebe. Koncem marca so v oskrbi: 3 osebe, bolne na škrlatici.

Ptujske vesti.

Ptuj. Dne 6. in 7. tm. je vprizorilo Dramatično društvo »Užitkarje«. Obisk je bil pri bbeh predstavah slab, zlasti pri prvi, in če ne bo občinstvo kazalo več zanimanja za kulturno delo, pa se manj namrdavalo, morajo usahniti zadnji poganki umirajočega idealizma. Naši diletantje vidno napredujejo, ker jih ne spremlja samo ljubezen do odra, temveč tudi trdna volja vsestransko pogoditi prevzete vloge. Ne ubijajmo jih torej z brezbrzičnostjo! — Da bo g. Majcen brezhiben v vlogi trmastega užitkarja, ki pozna samo sebe in svoje pravice, smo pričakovali, ker mu take vloge najbolj prija. G. Prek mu je bil hud sosed, obenem tekmeec na odru in izbruh njiju sovražnosti so tako učinkovali na gledalce, da je ta žaloigra popolnoma uspešna. G. Šafar kot sodnik je ugajal vsem, celo onim, katerim presedajo prizori iz njih poklicnega življenja. Za snaho je bila g. Mlakarjeva; čeravno prvič na odru, je nastopila z vso sigurnostjo in temperamentom. G. Kostanjevec je pri krivem pričanju dobro očrtal kosmato vest mešetarijevo. G. Job je krasno pogodil starega kancelista, bodočega državnega užitkarja, kateremu se smilijo ljudje lastne usode. Tudi ostali so pripomogli žaloigri do uspeha, samo pri pričevanju so se sedeči priče premalo marile za potek obravnave ter bile izvanredno mirne. Oprema je odgovarjala, čudno le, da se je sodnikov talar posvečeniško oklepal telesa. V znamenju sedanjega časa bi se bil posvetni talat na žalost omadeževal.

Koroške vesti.

Otok ob Vrbskem jezeru. Tukaj je preminul v noči na 9. aprila dekan za celovško okolico in tukajšnji župnik, Josip Peterman, častni kanonik krškega stolnega kapitlja. Za umrlim žaluje ves slovenski Korotan. Bil je mož stare korenine ter iskren prijatelj naših prvobojevnikov Lendovska, Legata in Grafenauerja. Njemu se je največ zahvaliti, da je ostala naša občina slovenska. Bil je duhovnik, kakoršnih nam dandanes povsod primanjkuje. Tolažnik žalostnih, oče ubogih, pravi duhovnik in odličen narodnjak, to je bil njegov credo. Svojo narodnost je pokazal zlasti v času plebiscita, ko je kljub svoji visoki starosti noč in dan poučeval ljudstvo o Srbih in pravoslavju, s katerim so našprotniki strašili in begali nevedno ljudstvo. Blagemu možu bodi ohranjen večni spomin, mi pa izpolnjujemo njegov duševni testament, ki se glasi: »Ne pozabite nikdar, da vas je rodila in vzgajala slovenska mati!«

Primorske vesti.

Nova italijanska nasilja nad slovenskim življenjem. V nedeljo zvečer so fašisti vdrl v poslopje društva »Zora« v Opatiji, polili pohištvo z bencinom ter nato poslopje zažgali. V poslopju so imela svoj sedež vsa slovenska narodna društva v Opatiji. V par urah je poslopje pogorelo do tal. Storičev seveda ni kjer ni. — Drug nezasiščen slučaj so izvršili fašisti istega dne v Slavini. Zaveden Slovenec Anton Stalcer ni dovolil fašistom nalepljati na njegovo hišo fašistovskih lepakov. Radi tega so se hoteli fašisti nad njim maščevati. Vrgli so v hišo bombo, ki pa k sreči ni eksplodirala. Druga bomba je eksplodirala par korakov od hiše ter je povzročila znatno škodo. V smrtni nevarnosti je bila vsa družina, ki šteje 6 oseb. Seveda se radi tega nobenemu izmed zločincev ne bo skrivil niti las, ker pozna italijanska pravica samo — Slovence.

Iz političnega življenja se umakne g. dr. Jos. Wilfan, najmarkantnejša politična osebnost v Trstu in celi Julijski Krajini, ker radi klerikalnega izdajstva ni bil izvoljen. Odstopil bo tudi kot predsednik Pol. društva »Edinost« v Trstu.

Izvolitev slovenskega komuniste. Pri zadnjih volitvah v italijanski parlament so dobili v Julijski Krajini zelo veliko glasov tudi komunist in je slovenski komunist Srebrnič iz Solkana tudi izvoljen. Srebrnič je znan komunistični agitator.

Mariborske vesti.

Maribor, 11. aprila 1924.

Afera s ponarejenimi kolk.

Koncem februarja je prišel sluga neke tukajšnje spedičije v kemično preiskovalnišče s prošnjo za kemično preiskavo blaga. Uradniki so se zdeli koleki na prošnji sumljivi, zato jih je poslal finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani. Preiskava je dognala, da so koleki falzificirani in financa je takoj odredila par hišnih preiskav, ki so pa ostale brezuspešne. 26. febr. je dobila stvar v poizvedovanje in nadzorovanje policija, ki je dne 1. marca aretirala uradnika neke spedičijske tvrdke, pri katerem sta se našla 3 eksemplara ponarejenih kolekov ter nekega D. M. ki je bil namočen kot uradnik pri trgovcu K. K. Preiskava je sledila v zalogi sena tega trgovca 1400 falzificiranih kolekov po 10 Din., katere je skril M. Trgovec in njegova soproga sta bila tudi aretirana. Na podlagi neke karte iz Bosne, s katero je nekdo naročil 2000 komadov takšnih mark, se je tudi tamkaj uvedlo postopanje in sta bili 3 osebi aretirani. Nadaljevala sled je vodila v Gradec, kjer se je s pomočjo graške policije ugotovilo, da je koleke izdeloval tiskar R. Pri njem se je našlo 20.000 komadov ponarejenih kolekov po 5 Din. Poizvedbe so se nadaljevale in dognalo se je, da je skupno z R. delal nek D. J. iz Ptuj, ki je eden glavnih faktorjev v tej zadevi. Policija ga je zasledovala, vendar se mu dolgo ni

moglo priti na sled. D. je med tem časom razpečaval koleke po Mariboru in okolici. Dne 29. marca pa ga je izsledila policija v Lajtersbergu, kjer se je skrival v hlevu posestnika Geršiča. Pri njem so našli 2 paketa ponarejenih kolekov, okrog 3000 komadov deloma po 10, deloma po 5 Din. Policija je prišla tudi vničarja L. F., s katerim je že nad leto tihotapil blago iz Avstrije. Ta D. pa je bil v zvezi še z drugo bando, ki je ponarejala in razpečevala monopolne trake za karte in cigaretni papir. Na podlagi imena in priimka, ki je bil napisan na enem izmed najdenih paketov je bil aretiran neki B. uradnik policijskega oddelka v Ptuj. Dozdaj je v tej aferi aretiranih 9 oseb. Preiskava, se še nadaljuje. Policija je tudi že dognala kje je bil kupljen gumirani papir in najdeni tudi kliseji, ki so izdelani s prefriganostjo in fineso, ki jo je treba občudovati. — Množina ponarejenih kolekov se računa na 100.000 komadov po 10 Din. in 30.000 po 5 Din.

Kako podpiramo svoje obrtnike? Prejeli smo iz obrtniških krogov: Od nas slovenskih obrtnikov se ne prestando zahteva, da naj žrtvujemo v narodne namene, da se udeležujemo narodnih prireditvev itd. In reči moramo, da se slovenski obrtniki teh svojih dolžnosti tudi po veliki večini zavedajo. Kako pa jim slovensko občinstvo to plačuje? Poglejte si velik del napisanih tabel naših trgov! Koliko so jih izdelali slovenski slikarji? V Mariboru imamo slovenske stavbenike. Pa koliko je Slovencev? Popravila hotela »Kosovo« izvršuje zagriženi Nemec Kiffmann. Tako bi Vam lahko našli po vrsti še vse polno obrti, v katerih imamo Slovenci dobre strokovnjake, a velik del našega občinstva jemlje nemške obrtnike. Žalostno, a resnično! Ni čuda, če slovenski obrtniki z bridkosti v srcu premišljujejo, ali je v takih razmerah mogoča naša gospodarska osamosvoja!

Občni zbor Protituberkulozne Lige. Opozarjamo na nocojšnji občni zbor Protituberkulozne lige s predavanjem g. docenta dr. Matka. Začetek ob 20. uri v mali kazinski dvorani.

Akademija Jsl.-čsl. Lige in Kluba dobrovoljcev v Mariboru v soboto 12. aprila. Program tega večera, ki je že objavljen v listih, nam obeta poleg 3 koncertnih točk vojaške godbe (34 mož) pod vodstvom g. kapelnika Ferd. Herzga tudi 2 točki moškega zbora Glasbene Matice pod vodstvom g. ravnatelja Topiča. Predavanje o pomenu in poteku bitke pri Verdunu, v koji imajo svoj delež čsl. dobrovoljci, govori generalni konzul Rep. Češkoslovaške, g. dr. Otok. Beneš. Skioptične slike, ki spremljajo predavanje, so osebna last g. predavatelja in so izvršene po njegovih lastnih slikah in fotografijah. Opozarjamo občinstvo na to velezanimivo skupino slik. G. inž. Fedor Šlajmer, znan temperamentalni govornik, bo pokazal občinstvu v kratkih potezah delo, uspehe in neuspehe naših dobrovoljcev v svetovni vojni. Za akademijo se posebna vabila ne bodo pošiljala. Programi akademije se bodo delili udeležencem pri vstopu. Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri trg. Majerju - Glavni trg, Balohu - Grajski trg.

Čitatelje knjig opozarjamo, da je nakupila Ljudska knjižnica pretekli teden čez 100 raznih dragocenih novih knjig in starejših literarnih dragocenosti iz slovenskega in nemškega, zlasti prevodnega slovstva. Dobili smo na primer krasne kolekcije Kersnikovih, Tavčarjevih in Trdinovih spisov, okrog 20 raznih letnikov »Zvona« in »Slovana« ter »Dom in svet«, vse novosti »Tiskovne zadruge«, Zvezne knjižarne in Kleinmayerjevega založništva, novejša publikacije iz Primorja kot Pahorjev roman »Medvladje« in druge. Tudi najnovejši letniki Zvona, Dom in Sveta, srbohrvatske Nove Evrope, Slov. in Hrvatske Matice, izdanja Srbske književne zadruge so že vezana v knjižnici. Posrečilo se nam je celo dobiti par izdaj Sienkiewiczovih romanov v slovenskem prevodu. Izredno krasna in zanimiva dela smo nakupili tudi za nemški oddelak, ki se je pomnožil v zadnjih tednih za nad 200 knjig, slovenski pa nad 150. Knjižnica torej nudi sedaj vsakomur več ko dovolj najprejše, duševne hrane in zabave.

Odvetniška substitucija. Odvetniška zbornica je izdala pod št. 341 dne 6. aprila tl. sledeči dekret: »Gospod dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Mariboru. Sporočilo g. dr. Frana Irgoliča, odvetnika v Mariboru, da bode dalje časa za držan izvrševati odvetništvo in da zaradi tega imenuje kot svojega substituta Vas (§ 14. odv. r.), je podpisani odbor vzel na znanje in o tem obvestil višje deželno sodišče v Ljubljani.«

Iz mariborske bolnice. Za časnege sekundarija v mariborski splošni bolnici je imenovan g. dr. Milan Gregorič.

Tužci v Mariboru. V noči na 11. aprila je prenočevalo v Mariboru 62 tužcev in sicer: hotel Meran 22, Privathotel 5, Zamorec 6, hotel Črni Orel 8, gostilna Zlati konj 6, gostilna »Pri grozdu« 6, gostilna Halwidi 5, gostilna Holzknecht 2, gostilna Zokaly 1 in gostilna Kosovo 1.

Velika kavarna. Danes elitni koncert v Veliki kavarni. Sodeluje virtuoz na citre Rudolphi.

Spomnite se pri posebnih prilikah prostovoljne požarne brambe in nje rešilnega oddelka v Mariboru z darovi za novi rešilni avto.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Petek, 11. aprila. Zaprto.
Sobota, 12. aprila: »Divji Ioveci«. A.
Nedelja, 13. aprila ob 15. uri 2x2=5 (kuponi). Zadnjikrat v sezoni. — Ob 20. uri »La Traviata«. Ab. B.
Ponedeljek, 14. aprila. »Mogočni prstan«. Gostovanje v Ptuj.

Državnim uradnikom abonentom-gostovanje Hudožestvenikov. Hudožestveniki, svetovni dramski umetniki, bodo gostovali v tuk. gledališču sredi maja. Za to gostovanje, ki je zvežano z ogromnimi stroški, je pripravljena dati gledališka uprava državnim uradnikom abonentom popust tem večji, čim več državnih uradnikov se bo prijavilo in rez. prostore. Zato je v interesu vseh državnih uradnikov-abonentov, da medsebojno agitirajo za to izvanredno zanimivo gostovanje, ki bo udilo našemu občinstvu umetniški užitek prve vrste, kakršnega Maribor še ni doživel.

Kultura in umetnost

Koncert Šimenc-Schweiger. V ponedeljek nastopi g. Šimenc v kazinski dvorani in sicer prvikrat po svojem odhodu iz Maribora. Mirno lahko trdimo, da je to drugi Šimenc, kakor smo ga poznali mi. Kraško dobo, odkar ga ni več med nami, je g. Šimenc temeljito porabil in danes stoji ta pevec kot junaški tenor v prvi vrsti jugoslovenskih pevcev-umetnikov in noben ljubitelj krasnega in dovršenega petja ne bo zamudil dane prilike, da sliši Šimenca v njegovi današnji višini in popolnosti. — Pianistka g. Mimi Schweigerjeva, profesorica na konservatoriju v Ljubljani, je po raznih tu- in inozemskih kritikah »krepak, močan talent, ki ne izbira samo virtuosnih, atletskih pjes in je zato njena umetnost o načinu podajanja notranja, duševna«. Ljubitelji dovršene glasovirske godbe pridejo pri igranju Schweigerjeve gotovo na svoj račun.

Razstava ljubljanskega »Kluba mladih v Mariboru«. Ker se v ponedeljek dne 13. tm. vrši v Kazinski dvorani koncert, je bilo treba otvoritev umetniške razstave »Kluba mladih« odgoditi na sredo dne 16. tm. Razstava bo otvorjena ob 10. uri dopoldne in bo takoj dostopna občinstvu. Že zadnjič smo sporočili, da bo na razstavi zastopana najmlajša slovenska umetnost, skupno okoli 200 slikarskih, grafičnih in plastičnih del. Zeleni bi bilo, da bi občinstvo z obilnim obiskom pokazalo zanimanje za našo mlado umetnost in tako nagradilo trud, ki ga ima »Klub mladih« s tem, da prireja tudi v Mariboru svojo razstavo.

Sokolstvo.

ZA SOKOLSKI DOM V ST. JURJU OB JUŽ. ŽEL.

Iz St. Jurja ob juž. žel. nam poročajo: »Sokolski dom! Mirno in smotreno kulturno delo našega Sokola kaže kljub besni protigonji od strani klerikalcev lepe uspehe. Dokaz temu je ustanovni občni zbor stavbene zadruge »Sokolski dom« v St. Jurju ob j. žel., ki se je vršil ob veličastni udeležbi Sokolov in prijateljev sokolstva iz trga in okolice dne 24. marca ob 4. uri pop. v prostorih brata Herman Kinel. Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora brat Josip Drogenik, s pozdravom zastopnika celjske Zadrugne zveze in utemeljevalnjem žive potrebe lastnega doma, kjer bi naj našla zavetje vsa naša narodna društva. Iz poročila je razvidno, da je že pred občnim zborom vstopilo v zadrugo čez 60 članov z 100 dinarskimi deleži. Komaj ustanovljeni zadrugi so darovali dobrotniki Sokola obširno stavbišče na najlepšem mestu v trgu. Pri volitvah je bilo soglasno izvoljeno sledeče načelstvo: načelnik brat Josip Drogenik, namestnik brat Franjo Mastnak, tajnik brat Franjo Seručar, blagajnik brat Vekoslav Reclj, odborniki: brat dr. Fr. Svetina, brat Josip Saveli st., brat Josko Zupanc. V nadzorstvo so izvoljeni bratje: kmetijski svetnik Ivan Belle, Anton Sivka, Rudolf Kinel, Janko Liška in Blaž Urleb. Registracija zadruge pri trg. sodišču se je izvršila dne 1. aprila. Vodstvo te nove sokolske zadruge se obrača tem potom do cenj. denarnih zavodov, do vseh prijateljev Sokolstva, osobito do vseh Sokolov, ki so doma iz St. Jurja, Dramelj in Ponikve, širimo naše lepe domovine, da s pristopom k naši zadrugi in dobrotnimi podpornimi zneski pripomorejo k čim hitrejši udeležbi plemenitega nacionalnega namena zadruge.

o Načelstvo Kola jahačev vabi vse izvršujoče brate, da se odslej pridno udeležujejo vežbanja v jahanju. Ki je vsako nedeljo in sicer za že izvežbane jahače ob 8. uri, za novince pa ob 9. uri dopoldne. Prijave novincev, ki pa morajo biti člani sokolskega društva, sprejema le še do 15. tm. načelnik br. Novak.

Sport.

Ustanovna skupščina Ljubljanskega koturaškega (kolesarskega) podsaveza v Ljubljani. Po nalogu Jugoslovenskega koturaškega saveza v Zagrebu sklicujem za soboto 12. aprila t. l. točno ob 8. uri zvečer v damski sobi kavarna »Emona« ustanovno skupščino Ljubljanskega koturaškega podsaveza s sledečimi devnimi redom: 1. Pozdrav in otvoritev, 2. razprava in sklepanje o podsavznih pravilih, 3. programi za sezono 1924, 4. volitve podsavznih odborov, 5. slučajnosti. Delokrog LKP se raztegne na celotno področje ljubljanske in mariborske oblasti. Radi tega in ker je uspešen razvoj kolesarskega sporta v obeh oblasteh brez enotnega vodstva iz podsavznog centrale nemogoč, pozivam kolesarske klube in društva, da se ustanovno skupščino zanesljivo udeležo. Poedina društva naj zastopata dva delegata s klubskimi poverilnicami. Dr. J. Birska, za JKS v Zagrebu.

Šahovski turnir v Newyorku. Stanje po XVI. kolu: dr. Laska 10 in pol, Capablanca 10, Aljehin 9, Reti 8, Maroczy in dr. Tartakower 1 in pol, Bogoljubov in Marshall 7, Yates in E. Lasker 4 in pol, Janowsky 3 in pol.

Film.

Mestni kino. III. epoha velezanimive ameriške pustolovščine »V zmajevi mreži« in sicer »Grob v vodi« v 10 čim se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Izpred sodišča.

Maribor, 9. aprila.

Surov sin.

49letni viničar Franc Janšovec v Janževem vrhu, okraj Gornja Radgona, je prišel dne 28. februarja v hišo svoje 74letne matere Ane Janšovec v Melajnskem vrhu. Janšovec, ki je bil pijan, se je začel najprej prepirati radi dedščine s Francem Roškarjem, naposled pa še z materjo. Ko je odšla mati v hlev, je šel tudi sin za njo in komaj je mati prišla po lestvi na vrh, hoteč dobiti iz visel krmo za kravo, ji je razburjeni sin iz krme izpodnesel lestvo. Pri tem je mati padla v jaski in od tod na tla, pri čemur si je stanka zlomila levo roko. Janšovec tajni svoje dejanje in trdi, da je mati slučajno padla raz lestve. Okrožno sodišče je surovega sina obsodilo radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 4 mesece ječe.

V prepiru.

21letni posestnik Matija Čuček v Grabonših, okraj Gornja Radgona, je dne 1. februarja tekom nekega prepira udaril Antona Veržela s trdim topim predmetom, tako po glavi, da je udarjeni zadobil razne lahke poškodbe na čelu, tudi težko poškodbo, namreč nalomi leve koželjnice. Čuček, ki svoje dejanje prizna, je bil obsojen radi težke telesne poškodbe na 6 tednov ječe.

S sekiro po glavi.

Med 20letnim posestniškim sinom Jožefom Ranc v Negovskem vrhu, okraj Gornja Radgona, in čevljarjem Jožefom Vreča, je prišlo dne 1. februarja v hiši Geratiča, kjer je Vreča opravljal čevljiarska dela, do malenkostnega prepira. To je imelo za posledico, da je Ranc zbežal iz hiše, Vreča pa za njim. Prvi je skočil v svojo hišo po sekiro in šel ven, kjer je stal njegov nasprotnik, ter ga z isto udaril tako po glavi, da mu je prizadjal težko telesno poškodbo. Ranc, ki se zagovarja s silobranom, je bil pred senatom obsojen radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 5 mesecev težke ječe.

Vlom v žrnko klet.

Dne 23. novembra 1921 se je odpehjal posestnik Vinko Stajnik v Koračičih, okraj Ormož, s svojo ženo Ano na gostijo v Ljutomer. To priliko je porabil posestniški sin Ivan Lašič iz Koračič in je v noči nato v družbi 25letnega zidarskega pomočnika Vincenca Žnidar-

riča, ki je že 6krat radi tatvine predkaznovan, ter 30letnega, 4krat predkaznovanega delavca Alojza Černjaviča iz Rakove, vlomil v Stajnikovo klet. Vlomileci so iz iste odnesli približno 8 drevenk pšenice. Ukradeno pšenico so odnesli k starišem Ivana Lašiča. Slednji in njegovi stariši so bili radi te tatvine že obsojeni. Naknadno se je zvedelo o sotorilstvu Črnjaviča in Žnidarčiča, ki ne tajita, da bi ne bila sopomagala, trdita pa, da sta bila mnjenja, da je pšenica last Lašičevih. Obsojena sta bila radi hudodelstva tatvine vsak na 6 mesecev težke ječe.

Gospodarstvo.

Novosadska blagovna borza (10. tm.) Pšenica: baška 315-320, Ječmen: baški, 330-340. Oves: baški, 245-250. Turšica: baška, 227,50 do 240, Fižol: beli, baški, 725 do 735. Moka: baza »08«, 505 do 510, »088«, 510 do 515, »2«, 40 455, »5«, 380 do 390, »6«, 320 do 330, »7« 280 do 290. Otrobi: baški, 210 do 215. Tendence nespremenjena.

g Zagrebški letni sejem (10. tm.) Dogni živine je bil priličen, posebno konj je bilo mnogo. Svinj je bilo pripeljanih izredno malo. Trgovina je bila slaba. Od zunanjih trgovcev so prišli samo Italijani, ki pa kupujejo le prvovrstno blago, in so plačali za najboljšo vole za izvoz Milan in Trst po 15 do 17,25 D kg žive teže. Drugače so cene prvovrstni živini napram prejšnjemu tednu oslabele, povprečno za 25 par pri kg. dočim so cene teletom mnogo bolj padle radi velike ponudbe, ki je pri zadostni krmi na kmetih povsem nerazumljiva. Cene za kg žive teže: voli domači I. 14 do 14,75, II. 13 do 14, III. 10 do 12,5, bosanski I. 12,5 do 14,75, II. 11 do 12, III. 9 do 10, teleta 15 do 16, svinje nepitane 21 do 22, prasici do enega leta 20 do 20,30, preko enega leta 20 do 24 D. Konji za komad: težki 15.000 do 17.000, običajni 12.500 do 15.750, lahki 14.000 do 15.000, kmečki 6000 do 10.000, vozni lahki 6000 do 7500, srednji 7000 do 8000, jezdnji 10.000 do 12.000 D.

g Carinska konferenca na Rakeku. Na Rakeku se vrši 12. aprila tl. ob 17. uri v prostorih carinarnice IX. redna carinska konferenca.

g Glavna skupščina hmeljarskega društva za Slovenijo se je vršila v Žalcu dne 25. marca. Skupščina je otvoril dru-

štveni predsednik g. Fran Roblek, ki je v uvodu pozdravil navzoče hmeljarje in dal besedo g. Antonu Petricki, ki je podal poročilo o delovanju društva v preteklem letu. Iz tega poročila povzemamo nekatere podrobnosti. Društvo je štelu v preteklem letu 307 članov, kar pomeni lep napredek z ozirom na število članov v zadnjih desetih letih. Leto 1923 bo ostalo Hmeljarskemu društvu in hmeljarjem v dobrem spominu zaradi visokih cen in obilice dela, kakor ga še nobeno leto ni povzročilo. V preteklem letu sta se vršili dne 17. junija in 29. junija dve izredni glavni skupščini. Na teh se je razpravljalo o društvenih pravilih, o plačilu hmeljarskim obravcem, o državnih finančnih pomoči našim denarnim zavodom za hmeljsko sezijo itd. Poročilo o stanju naših hmeljskih nasadov, o tržni tendenci pri nas o naših cenah je društveno vodstvo sestavilo 10, ter jih objavilo v naših strokovnih časopisih.

Mala oznanila.

Zadnji čas

je, da kupite knjigo „RAB- LONSKA UGANKA“. Dobi se v vseh knjigarnah. 612

Lep lahki lovski voz in krmerezi stroj na prodaj. Nagled Studenci pri Mariboru, Zrinskega ulica 1. 781 2-1

Posojilo Dinarjev 50.000 proti vknjižbi, še dobim stanovanje 2 sob s kuhinjo na periferiji mesta. Ponudbe pod „50.000“ na upravnistvo. 782 3-1

Trgovino v najem ali jo pa kupim, za takoj ali po dogovoru kasneje. Kraj postranska zadeva. Zeli se edino promet kraj. Cenjene ponudbe je poslati na upravo „Labora“ pod „Agilnost 762“. 2-3

Popravilo čevljev brez izjeme kakor tudi vsa naročila po meri sprejema čevljiarska delavnica R. Monjač, Jurčičeva ul. 9. Cene zmerne! Pošteba točna! 702 10-4

Naznanilo! Dne 6. in 13. aprila tl. se radi boleznij v Rodnem vrhu (Haloz) železniška postaja Ptuj prejšnje Kofler ozir. Klampferjeve posestve obstoječe in prvovrstnega vinograde, sadonosnika, gozda, travnika, gospodke hiše, 3 viničarskih hiš, kleti, stiskalnice i. t. d. v manjših ali večjih kosih pod zelo ugodnimi pogoji proda. Rodovitna dežela. Ogleda se na licu mesta izplača. 736 3-3

Brzojavnih in pisemnih tržnih poročil iz Žalca in Nürnberga je društvo objavilo 41.

g Posojilo v Švici. V seji min. sveta 2. tm. je fin. minister Stojadinović poročal o posojilu drž. hipotekarne banke v Švici v znesku 15 milijonov švicarskih frankov. Vlada je posojilo odobrila in pooblastila ministra Stojadinoviča in Krizmana, da v njenem imenu podpišeta garancije. Posojilo je sklenjeno po kurzu 89 z 7%-nimi obrestmi na dobo 12 let. Porabilo se bo po večini za gradnjo železnice in pristanišč v Dalmaciji.

g Dobava pšenice in moke. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 28. aprila tl. ofertalna licitacija glede dobave 310.000 kg pšenice in 250.000 kg krušne moke (tipa 80 odstot.). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Cvetličarke!

Iščemo gospodično, ki je večja v vezanju svežih cvetlic. Stalno mesto. Samo izurjene in sposobne naj pošljejo na

T. SVOBODA, ZAGREB, Frankopanova ulica 2 b

ali ustmeno, dne 12. aprila pri tvrdki „Vrt“, Džamonja, Maribor, med 14. in 16. uro. 778 2-1

Dürkopp - auto

16-18, 4 cilindre, vsak čas pripravljen za vožnjo, z gumijevimi obroči, dobro opremljeni

ceno na prodaj.

Pojasnila daje iz prijaznosti Jos. Baumeister, Aleksandrova cesta 20. 725

Podpirajte sokolski tisk!

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljskega Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cene zemljevidu v štirih barvah Din 9.—, isti zemljevid v osmih barvah Din 10.—.

Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.)

(85)

Velika nočna ptica je frfotala in šumela s perotni poletela v daljavo, skovikajoč venomer z zategnjenim glasom.

— Pustiva, — je dejal veliki, — Saj se ne bo užgalo.

— Kako da se ne bo užgalo? Les je strohnet, suh in črviv, — dotakneš se ga in ti razpada v prah. Ena iskra zadostuje, da se užge. No, no, spoštovani, delaj — ne zevaj!

Možiček je nepotrpežljivo priganjal tovariša hrusta.

— Zdaj pa potisni v odprtino. Da, tako, še, še! Na čast Očetu in Sinu in Svetemu Duhu! ...

— Kaj pa skačeš okrog in se zvijaš kakor plavuta? Kaj kažeš zobe? — se je raztogotil dolgin.

— He, he, he — kako da se me smeješ, stricek. Zdaj se radujejo še angelci v nebesih. Toda pomni, bratec: če naju njamejo, glej, da ne tajiš. Moje delo to ni ... Zažgala bova čuden ogenj, kaj? Na kresilo — pa pohiti!

— Naj te vrag vzame! — ga je skušal velikan odsuniti. — Ne boš me zapeljal, sentana kača ti ... Zažgi no sam.

— Aha, zdaj bi se hotel izmuzniti, kaj? Motiš se, prijatelj!

Možiček se je stresel od jeze in je prijel hrusta za rdečkasto brado.

— Prvi te ovadim! Meni verjamejo ...

— No, no, pusti me že, zlodej ... Daj kresilo! Kaj bi zdaj — treba je končati.

Pokalo je; odletavale so iskre. Možičku se je zahotelo udobnosti in je potrebuške legel na zemljo; tako je bil že bolj podoben kači. Ognjeni jeziki so

plazili po slami, ki je bila nakvašena s smolo. Vzplamtel je plamen in vrgel bakreni odsev na prestrašeni obraz orjaškega Agrarija in lokavo opičjo figuru majhnega Strombika. Podoben je bil drobnemu, grdemu hudičku; ploskal je z rokami, skakal in se smejal ko da je pijan ali zmeden.

— Vse bomo razrušili, vse uničili v večjo čast Očeta in Sina in Svetega Duha! He, he, he! Glej jih samo, ognjene kačice, kako sikajo in se zvijajo ... A? Vesel ogenj, kaj praviš, stricek?

Iz njegovega pohotnega smeha je zvenelo večno zverstvo človeka — slast podirati in rušiti.

Agrarij je pokazal v temo in velel:

— Ali slišiš?

V logu je bilo pusto ko poprej; zadelo pa se je možema, da slišita v zavijanju vetra in šelestenju listja človeški šepet in govor.

Agrarij je po bliskovo skočil na noge in začel teči.

Strombik ga je hlastno prijel za rob tunike in zavpil:

— Stricek! Stricek! Vzami me na hrbet Tvoje noge so dolge. Če ne, te izdam, ko me ujamejo.

Agrarij je za trenutek obstal.

Strombik je večje kot verveca splezal na Sarmatov hrbet in sta pohitela dalje. Prilikavi Sirec se je boječe stiskal k širokim plečim, drgetajoč v kolonih in objemajoč z rokami prijateljev vrat. Dasi mu je prihajala groza, se je venomer tiho smejal.

Požigalec sta kmalu zapustila gaj in dospela na polje, kjer se je prašnato, suho klasje pripogibalo k izžeti grudi. Na zahodnem obzorju je pokukaval iz med črnih oblakov kos zahajajoče lune. Čez plan je žvižgal veter. Majhni Strombik se je krepko privil k orjaške-

mu hrbtu Sarmata; njegove zelenkaste mačje oči so bile podobne pogledu hudega duha ali volkodlaka, iščočega žrtev. Agrarija se je lotil praznovoren strah; hipoma se mu je videlo, da na plečih ni več Strombika, temveč se je splazil nanj sam satan, ki se je izpremenil v velikega mačka; njegovi kremplji ga praskajo po obrazu, on žvižga, zavija, krohoče in ga podi v brezno. Hrust se je skušal z obupnimi kretanji otresti podivjanega mačka; lasje so se mu naježili in zatulil je od groze. Ogromna dvojna senca se je temno odražala od svetlih plasti neba; tako sta hitela čez mrlo poljano, preko prašnatega klasja, ki se je pripogibalo k izžeti, okameneli zemlji ...

Ob istem času je imel Julijan v spalnici antiohijskega dvorca tajni pomek s prefektom izhodne pokrajine, Salustijem Sekundom.

— Od kod pa dobodemo, milostivi cesar, kruha za tolikšno vojsko?

— Razposlal sem trireme v Sicilijo, Egipt, Apulijo — v vse dežele, kjer so imeli dobro žetev.

— In denar? — je nadaljeval Salustij.

— Ali ne bi bilo pametneje, da odgodimo, počakamo?

Julijan je med razgovorom nemirno in z velikimi koraki meril sobo; zdajci pa je obstal pred starcem:

— Počakamo! — je vzkliknil srdito.

Kakor da ste se vsi zarotili. Počakamo! Kakor da je zdaj še čas za čakanje, obotavljanje in odganjanje. Mar Galilejci tudi čakajo? Pomni, stari: storiti moram nemogoče, vrniti se iz Perzije velik in strahoten, ali pa se sploh ne vrnem. Pomirjenja, srednje poti ni več. Kaj mi priporočujete o pameti? Ali misliš, da je Aleksander Veliki prema-

gal svet s pametjo? Ta golobradi mladik, ki je s peščico Makedoncev krenil v vojno proti vladarju Azije, je bil v očeh takih pametnjakov kot si ti prismojen, menda celo blazen. Kdo mu je naklonil zmago?

— Ne vem, — je odvrnil prefekt previdno in z lahkim usmevom. — Zdi se mi, sam junak ...

— Ne sam, temveč bogovi — je vzkliknil Julijan. — Ouj, Salustij, bogovi lahko tudi meni naklonijo zmago, nemara še večjo nego Aleksandra! Začel sem v Galiji, končal bom v Indiji. Prehodil bom ves svet od kraja, kjer solnce zahaja, do kraja, kjer izhaja — kakor veliki Makedonec, kakor bog Dioniz. Da vidimo, kaj potlej poreko Galilejci, da vidimo, kako se bodo ljudje, ki se zdaj posmehujejo preprosti filozofski obleki, rogali meču rimskega cesarja, ko se povrne kot zmagovalac Azije!

Oči so mu vročično vzplamtele. Salustij je hotel nekaj pripomniti, a si je v hipu premislil in je molčal. Ko pa je začel Julijan iznova hoditi iz kota v kot, vsevdilj z velikimi, nemirnimi koraki, je prefekt zmaljal z glavo in v starčevih treznih očeh je sinila žalost.

— Vojska mora biti pripravljena na odhod — je nadaljeval Julijan. — To je moja volja, razumeš? Nikakega obotavljanja, nikakih pomislekov! Imamo trideset tisoč mož. Armenski cesar Arzakij nam je obljubil zavezniško pomoč. Kruha je dovolj. Kaj čemo več? Moram biti gotov, da lahko vsak trenutek nastopim zoper Perzijo. Od tega ne zavisi samo moja slava in rešitev rimskega cesarstva, ampak tudi zmaga večnih bogov nad Galilejcem!

(Dalje prih.)